UNEC Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti

Təsdiq edirəm:
"İqtisadiyyat" kafedrasının
müdiri: i.ü.f.d., dos.S.İ.Hümbətova

"DAVAMLI VƏ İNKLÜZİV İNKİŞAFIN İDARƏ EDİLMƏSİ" fənni İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI (Sillabus)

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin kodu:	**00219**
Fənnin növü:	*əsas*
Tədris semestri:	*payız*
Tədris forması:	*əyani/qiyabi*
Fakültə:	**İqtisadiyyat və idarəetmə**
Tədris yükü:	*60 saat (30/30)*
Kredit sayı:	**4**
Kafedra:	**İqtisadiyyat**

Fənnin təsviri. Davamlı inkişaf 20-ci əsrin sonlarında BMT-nin təşəbbüsü ilə yaradılmış bir konsepsiyadır bə bu konsepsiya hazırda ölkələrdə yaranan iqtisadi böhranlar mövcud iqtisadi sistemlərin əsas prioritetlərinə, istiqamətlərinə yenidən nəzər yetirilməsini zərurətə çevirdi. Konsepsiyanın əsas

mahiyyəti ölkənin təbii ehtiyatlarından səmərəli və qənaətlə istifadə etmək ətraf mühitin qorunub saxlanılması və bu ehtiyatların gələcək nəsillərə ötürülməsi və həyat fəaliyyətinin yaxşılaşdırılmasından ibarətdir. Davamlı İnkişaf məqsədləri (SDGs) bəşəriyyətin qarşısına çıxan bütün problemləri müəyyənləşdirir. Əsrin aclıq, yoxsulluq, bərabərsizlik, iqlim dəyişikliyi, su, enerji ehtiyatları kimi qlobal məsələləri təyin edir.

Fənnin məqsədi və vəzifələri

Bu kursun məqsədi tələbələrdə davamlı dayanıqlı inkişafın idarə edilməsi qaydaların həm praktik olaraq, həm də nəzəri qaydada necə işləməyinə dair əsas məlumatları inkişaf etdirməkdir. Bu baxımdan fənnin əsas məqsədi dayanıqlı inkişafda gələcək illərdə ölkələrdə "heç kəsi kənarda qoymamaq" prinsipini rəhbər tutaraq, yoxsulluğun bütün formalarına son qoymaq, bərabərsizliklərə qarşı tədbirlər görmək və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə aparmaqdır. "Qlobal Məqsədlər" kimi də tanınan Davamlı inkişaf məqsədləri Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinin (MİM-lər) əldə etdiyi nəticələrə əsaslanır və yoxsulluğun bütün formalarının aradan qaldırılmasını hədəfləyir. Yeni DİM-lərin özünəməxsusluğu onların bütün ölkələri, o cümlədən yoxsul, zəngin və orta gəlirli ölkələri planetin mühafizəsini təmin etmək şərtilə, tərəqqini təşviq etmək üçün tədbirlər görməyə səsləməsində əks olunur.

Bu vacib problemlərin həll yolu isə davamlı inkişaf sahəsində müasir biliklərə yiyələnmək və müvafiq bacarıqlar əldə etməkdən ibarətdir.

Fənnin tədris metodologiyası

Bu fənnin tədrisi prosesində mühazirələrin oxunması, interaktiv müzakirələrin aparılması, komanda şəklində layihələrin icrası, xüsusi nümunələrin (keys-stadilər) öyrənilməsi və təhlili, sərbəst işlərin yazılması və test tapşırıqların yerinə yetirilməsi kimi geniş çeşiddə tədris və təlim üsullarından istifadə edilir.

Bundan əlavə tədris və təlim prosesində xarici və yerli iqtisadi ədəbiyyatdan, habelə beynəlxalq və yerli mediadan (internet resurslarından) götürülmüş məqalələrin, real nümunələrin və xüsusi keyslərin təhlilinə, müzakirəsinə və məntiqi nəticələr çıxarılmasına xüsusi diqqət ayrılacaq. Verilən biliklərin tətbiqi bacarıqlarının formalaşdırılması üçün tələbələr mövzuya uyğun seçilmiş tapşırıqları həll edəcəklər.

Hər bir yeni mövzunun tədrisi öncəsi tələbələr müəyyən olunmuş mətnləri və onlara təqdim edilmiş (tapşırılmış) digər qiraət materialları ilə tanış olmalıdırlar.

Fənnin mühazirə mətnləri

Fənn üzrə bütün mühazirə mətnləri və təqdimatlar, habelə zəruri məşğələ materialları elektron formatda universitetin “Eduman” sisteminin hər bir müəlliminin “şəxsi kabineti”ndə yerləşdirilir, inteqrasiya olunaraq fənnin tədris olunduğu tələbələrin kabinetlərinə “tədris materialları” bölümünə avtomatik yerləşir. Məhz mövzular üzrə müvafiq ədəbiyyatlar isə tələbələrin elektron şəxsi kabinetlərində “digər materiallar” bölümündə yerləşdirilmişdir.

X. Əsas dərslik və ədəbiyyat

1 **Əsas ədəbiyyat:**

1. Günay M.Pənahova ”Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi” (2024), Dərslik.
2. Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları”, Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017, 176 səh
3. Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan inkişafının əsasları”, Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh.
4. Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I”, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2017, 265 səh.
5. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II” Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre

yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
6. Prof.Dr. M. Kemal Öktem, Doç. A. Selin Mutdoğan, “Yeşil Kampüs”, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 201 səh.
7. Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, Prof. Dr. M. Kemal Öktem, Prof. Dr. Uğur Ömürgönülşen. Sanayileşme ve Göç Kiskacinda Kent ve Çevre Yönetimi Üzerine Yazılar, Ankara, 2020
8. Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Prof.Dr. M. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sürdürülebilir Kent ve Çevre Yönetimi Üzerine Yazılar I”. Ankara 2017
9. “Sanayi Ekonomisi”, T.C. Anadolu Universitesi. Eskişehir, 2012
10. Sürdürülebilir Kent ve Çevre Yönetimi Üzerine Yazılar I, Editörler Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Prof.Dr. M. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, Fasıl “Sürdürülebilir Kalkınmanın Şehirlere Etkisi Trakya’da Bir İnci: Sakin Şehir Vize”, İrem Ece AKPINAR, (s.201-223), Fasıl “Sürdürülebilir Kent ve Çevre Yönetimi”, Ruşen KELEŞ, (səh.15-29), Ankara 2017

Əlavə ədəbiyyat:

11. Zeynəb H.Qiyasova “Azerbaycanda sürdürlebilir şehir yaklaşımı: Başkent Bakü ve Karabağda sağlam şehir”, fəsil 9, (səh.139-155) “Sürdürülebilirlik, kent ve doğa” kitabı, editörler Prof.Dr.M.Ötkem, Dr.L.Çiftçi, Ankara, Hacattepe Universiteti, Gazi yayın evi, 2023
12. Kenan Özcan, “Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim”, Anı Yayıncılık, 2022
13. Canan Madran, Mustafa Tanyeri, “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile Kurumsal Dönüşüm”, Akademisyen Kitabevi, 2020
14. Giorgos Goniadis, “Introduction to Sustainable Development”, International Hellenic University, A brief Handbook for Student, 2005
15. Jonathan M. Harris, “Basic Principles of Sustainable Development”, Tufts University, Global Development and Environmet Institute Working Paper, 2000
16. Peter Utting, “Revisiting Sustainable Development”, United Nations Research Institute for Social Development, 2015
17. Marie Sophie Bazin, “Sürdürülebilir Kalkınma”, Caretta Yayınevi, 2012
18. Jeffry D. Sachs, “Sürdürülebilir Kalkınma Çağı”, Yeditepe Üniversite Yayınevi, 2009

Program sənədləri və qanunlar:

1. Azərbaycan Respublikası Konstitutsiyası Bakı 1995.
2. Azərbaycan Respublikasında davamlı inkişaf proqramları. Bakı-1991-2003
3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2004-2021-ci illər ərzində hesabatları
4. «Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyatının perspektivi üzrə strateji yol xəritəsi» İlham Əliyevin 06 dekabr 2016-cı il tarixli sərəncamı, Bakı 2016.
5. Azərbaycan Respublikası “Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022–2028-ci illər üçün Dövlət Proqramı”

İnternet resursları:

1. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin saytı: www.economy.gov.az
2. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin saytı: www.stat.gov.az
3. http://e-qanun.az/

Hər bir mövzu üzrə əlavə ədəbiyyat mühazirə zamanı təqdim edilə bilər.

XI. Mövzuların məzmunu və tədris-tematik bölgüsü

Həftə	Mövzuların adı	Mövzunun əsas məzmunu	Ədəbiyyat
1	**Davamlı və inklüziv inkişafın mahiyyəti və nəzəri əsasları**	Davamlı və inklüziv inkişaf konsepsiyasının formalaşması və təkamülü 2. Davamlı inkişaf naminə qlobal forumlar 3. Davamlı və inklüziv inkişafın mahiyyəti və prinsipləri	1.Günay M.Pənahova "Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi" (2024), Dərslik. 2. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları", Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017, 176 səh
2	**Davamlı inkişaf hədəfləri və əsas göstəriciləri**	1. Davamlı inkişafın məqsədləri və onların xarakterik cəhətləri 2. Davamlı inkişafın iqtisadi və sosial indikatorları 3. Davamlı inkişafın ekoloji və instutsional indikatorları 4. Davamlı inkişafın hədəfləri (SDG) 5. Davamlı inkişafda "yaşıl iqtisadiyyat"ın rolu	1.Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı insan inkişafının əsasları", Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I", Ankara, Hacettepe Universitesi, 2017, 265 səh.
3	**İnklüziv inkişaf davamlı inkişafın tərkib hissəsi kimi**	1. İnklüziv inkişafın mahiyyəti və nəzəri əsasları 2. İnklüziv inkişafın qiymətləndirilməsinin indikatorları və onların xarakteristikası 3. Azərbaycan Respublikasında inklüziv inkişafın təmin olunması siyasəti	1. Günay M.Pənahova "Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi" (2024), Dərslik. 2. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları", Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017, 176 səh
4	**Davamlı və inklüziv inkişaf konsepsiyasında insan kapitalı amili**	1. İnsan kapitalı nəzəriyyəsi və onun təkamülü 2. İnsan kapitalının formalaşması və inkişafının başlıca istiqamətləri 3. Rifah göstəricilərinin insan kapitalının inkişafına təsiri 4. İnsan kapitalı davamlı və inklüziv ikişafın təmin edilməsinin mühüm amili kimi	1. Günay M.Pənahova "Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi" (2024), Dərslik. 2. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları", Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017, 176 səh
5	**Davamlı və inklüziv inkişafda sosial siyasət: uşaq, gənclər və gender siyasəti**	1. Davamlı və inklüziv inkişafda sosial siyasətin rolu 2. Gender siyasəti 3. Uşaqların sağlamlıq siyasəti 4. Gənclərin sağlamlıq siyasəti 5. Azərbaycanda gənclərin layiqli iş imkanlarına çıxışı	1. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları", Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017, 176 səh
6	**Davamlı və inklüziv inkişafa keçid üçün rəqabətqabiliyyətliliyin yüksəldilməsi**	1. Milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətlilik anlayışının mahiyyəti və onun davamlı inkişaf baxımından dəyərləndirilməsi 2. Milli iqtisadiyyatın rəqabətqabiliyyətliliyini	1. Günay M.Pənahova "Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi" (2024), Dərslik. 2. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiyanın idarə edilməsinin əsasları", Dərslik. Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2017,

		müəyyən edən amil və şərtlər 3. Rəqabətqabiliyyətlilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsinin indikatorları və onların xarakteristikası	176 səh
7	**Davamlı inkişaf edən şəhər modelinə keçid, ağıllı kənd və şəhərlərin idarə edilməsi**	1. Davamlı şəhər anlayışı və yaşayış məkanları 2. Davamlı şəhərlər üçün model: Kuritiba 3. Şəhərlərin davamlı transformasiyası üçün metodlar 4. Avropa İttifaqında urbanizasiya və davamlı şəhərlər	1.Zeynəb H.Qiyasova "Azerbaycanda sürdürlebilir şehir yaklaşımı: Başkent Bakü ve Karabağda sağlam şehir", fəsil 9, (səh.139-155) "Sürdürülebilirlik, kent ve doğa" kitabı, editörler Prof.Dr.M.Ötkem, Dr.L.Çiftçi, Ankara, Hacattepe Universiteti, Gazi yayın evi, 2023 2. Kenan Özcan, "Sürdürülebilir Kalkınma ve Eğitim", Anı Yayıncılık, 2022 Canan Madran, Mustafa Tanyeri, "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile Kurumsal Dönüşüm", Akademisyen Kitabevi, 2020 3. Peter Utting, "Revisiting Sustainable Development", United Nations Research Institute for Social Development, 2015
8	**Strateji idarəetmədə dominant maraqlar: korporativ sosial məsuliyyət**	1. Korporativ siyasətin mahiyyəti 2. Korporativ sosial məsuliyyət anlayışı 3. Korporativ sosial məsuliyyətin iş mühitinə təsiri 4. Korporativ sosial məsuliyyətdə dünya təcrübəsi 5. Azərbaycanda müasir korporativ sosial məsuliyyət	**1.** Günay M.Pənahova "Davamlı və inklüziv inkişafın idarəedilməsi" (2024), Dərslik. 2. Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı insan inkişafının əsasları", Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 3. Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I", Ankara, Hacettepe Universitesi, 2017, 265 səh. 4. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II" Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
9	**Demoqrafik siyasət və onun davamlı inkişafa təsiri**	1. Qlobal demoqrafik prosesin ümumi xarakteristikası 2. Demoqrafik partlayış və onun iqtisadi nəticələri 3. Demoqrafik problemin həlli yolları 4. Demoqrafik siyasət modelləri 5. Demoqrafik siyasətin praktik tətbiqi nümunələri	1.Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı insan inkişafının əsasları", Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II" 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.

10	**Davamlı və inklüziv inkişafın idarə edilməsində innovativ texnologiyalar**	1. Davamlı inkişafda innovasiyanın rolu 2. Davamlı və inklüziv inkişafda innovativ texnologiyalar 3. Milli innovasiya sistemi anlayışı və mahiyyəti 4. Davamlı və inklüziv inkişafda innovasiya infrastrukturu	1.Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan inkişafının əsasları”, Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II” 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
11	**Davamlı inkişafda təbii resurslardan istifadə, ətraf mühitin mühafizəsı və ekoloji təhlükəsizlik**	1. Davamlı inkişafda təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə məsələləri 2. Ətraf mühitin vəziyyətinə görə davamlı inkişaf indikatorları 3. Ekoloji təhlükəsizlik 4. Ekoloji vergilər	1.Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan inkişafının əsasları”, Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II” 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
12	**Yaşıl iqtisadiyyatın planlaşdırılması, ictimai idarəetmə və təhsil üçün yaşıl kampus**	1. Yaşıl iqtisadiyyat anlayışı 2. Yaşıl iqtisadiyyatın planlaşdırılmasında ictimai idarəetmə 3. Yaşıl iqtisadiyyatın əsas tətbiq sahələri 4. Yaşıl kampuslar	1.Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan inkişafının əsasları”, Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II” 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
13	**Azərbaycanda davamlı və inklüziv inkişafa keçid konsepsiyasının qanunauyğunluqları və mərhələləri**	1. Azərbaycanda davamlı və inklüziv inkişaf konsepsiyasının formalaşması mərhələləri 2. Azərbaycanın davamlı və inklüziv inkişafa keçidini müəyyən edən amil və şərtləri 3. Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər 4. Davamlı inklüziv inkişaf strategiyasına keçidinin başlıca istiqaməti kimi 5. Azərbaycanda ekoloji davamlılıq, sosial inklüzivlik və iqtisadi inkişaf məsələləri 6. Azərbaycanda davamlı və inklüziv inkişafla bağlı beynəlxalq standartlar və sazişlər	1.Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan inkişafının əsasları”, Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, “Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II” 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
14	**Regionların sosial-**	1. Sosial-iqtisadi inkişafın	3. 1.Prof. Urxan Ələkbərov, “Davamlı insan

	iqtisadi inkişafının davamlı inkişafa təsiri	mahiyyəti 2. Davamlı və inklüziv inkişafda regional sosial-iqtisadi inkişafın əsas göstəriciləri 3. Regionun sosial-iqtisadi vəziyyətinin davamlı inkişafa təsiri 4. Regional inkişaf planlarının dövlət siyasətinə inteqrasiyası 5. Azərbaycanda davamlı inkişafa təsir edən regional sosial-iqtisadi aspektlər	inkişafının əsasları", Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II" 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.
15	**Davamlı və inklüziv inkişafın institusional tənzimlənməsinin beynəlxalq təcrübəsi**	1. Davamlı və inklüziv inkişafın institusional tənzimlənməsinin mahiyyəti 2. Davamlı və inklüziv inkişafın institusional tənzimlənməsinin beynəlxalq təcrübəsi 3. Davamlı və inklüziv inkişafın beynəlxalq proqramları . Davamlı və inklüziv inkişafın qlobal modelləri	3. 1.Prof. Urxan Ələkbərov, "Davamlı insan inkişafının əsasları", Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti, Bakı, Təhsil nəşriyyatı, 2007, 132 səh. 2. Prof.Dr. Kemal Öktem, Yrd.Doç.Dr. Uğur Sadioğlu, "Sanayileşme ve Göç kıskacında kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar II" 3.Prof.Dr. Uğur Ömürgönülşen, Sürdürülebilir kent ve çevre yönetimi üzerine yazılar I, Ankara, Hacettepe Universitesi, 2020, 346 səh.

Seminar-məşğələlər

Seminar dərsləri tələbələrin təqdimatı, komanda çalışması, əlavə fərdi tapşırıqlar və test tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə keçirilir. Tələbələr həmçinin əlavə mövzular üzərində çalışaraq apardıqları elmi tədqiqatlarını da seminar dərsində təqdim edə bilərlər. Seminar-məşğələ dərslərində tələbə öz fikirlərini məntiqi ardıcıllıqla ifadə və izah etməyi, əsaslandırmağı bacarmalıdır. Tələbə bunun üçün:

1) Seminar məşğələsinin hər bir mövzusu üzrə müzakirəyə çıxarılan suallarla diqqətlə tanış olmalı;
2) Müvafiq mühazirə materiallarını diqqətlə öyrənməli;
3) Mövzu üzrə tövsiyə edilən ədəbiyyatı oxumalı və öyrənməli;
4) Seminar məşğələsində müzakirəyə çıxarılan hər bir sual üzrə çıxış hazırlamaqla bərabər, praktik bacarıqlara yiyələnməlidir.

Tələbənin məşğələdəki hər bir cavabı 20 ballıq sistem üzrə 0-20 bal arasında (maksimum 20 bal olmaqla) qiymətləndirilir. Tələbə aktivlik balını gündəlik olaraq dərsdə aktivlik göstərməklə toplayır.

Fənn üzrə kurs işi

Fənn üzrə kurs işi yoxdur.

Aralıq qiymətləndirmə

Fənnin tədrisi prosesində tələbənin dərslərdəki cari fəallığı (mühazirədəki fəallıq, seminar-məşğələdə cavabları, qrup işlərində iştirakı və s.) maksimum 50 ballıq sistemlə 0-50 bal arasında qiymətləndirilir.

Dərsə davamiyyət

Tələbənin dərsə davamiyyəti fənnin kreditinə uyğun hesablanmış limitlə müəyyən olunur.

Yekun imtahanda tələbə minimum 17 bal toplamazsa, onda imtahana qədər yığılan ballar toplanmır, tələbə bu fəndən krediti qazanmır və onun fənn üzrə akademik borcu qalır.

İmtahanın nəticələrinin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tələbənin hər-hansı şikayəti olarsa, tələbə universitetdə müəyyən olunmuş ümumi qaydalar əsasında Apellyasiya Komissiyasına müraciət edə bilər.

Fənn üzrə yekun qiymətləndirmə

Fənn üzrə tələbələrin yekun biliyi 100 ballıq sistem üzrə qiymətləndirirlir. Balların maksimum miqdarı -100 baldır.

Yekun imtahandan sonra tələbənin fənn üzrə topladığı bütün ballar toplanır və yekun qiymət (bal) hesablanır.

İstiqamət	**Ballar**	**Faiz**
İmtahan (final)	50	50 %
Seminar (məşğələ) və ya laborator dərslərin nəticələrinə görə	20	20 %
Ara qiymətləndirilmə	30	30%
Cəmi:	**100**	**100 %**

Fənn üzrə semestr ərzində (imtahana qədər və imtahanda) tələbənin topladığı balın yekun miqdarına görə onun yekun biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 baldan aşağı olduqda - “qeyri-kafi” -**F**
51-60 bal “qənaətbəxş” -**E**
61-70 bal “kafi” -**D**
71-80 bal “yaxşı” -**C**
81-90 bal “çox yaxşı” -**B**
91-100 bal “əla” -**A**

Tələbənin topladığı yekun bal 51 baldan aşağı olduqda (yəni onun biliyi “qeyri-kafi” qiymətləndirildikdə) tələbə bu fəndən krediti qazanmır və onun fənn üzrə akademik borcu qalı